

ZDZISŁAW LARSKI

Badania porównawcze nad przydatnością krwinek kur szczepionych i nieszczepionych p-ko pomorowi kur w odczynie zahamowania hemaglutynacji

Z Wojewódzkiego Zakładu Higieny Weterynaryjnej w Opolu
Kierownik: dr A. KAMINSKA

W podanej w 1948 r. przez F.A.O. instrukcji (3) o wykonywaniu odczynu hemaglutynacji (Ha) i zahamowania hemaglutynacji (ZHa) przy pomorze kur nie ma żadnych zastrzeżeń co do wyboru krwinek do tych reakcji. Co więcej, instrukcja podaje, że krew pobierać można w miejscowej rzeźni drobiu, to znaczy, przyjmując, że większość kur zostaje corocznie szczepiona, używać będziemy w takim wypadku krwinek kur szczepionych. — Natomiast instrukcja (1) Dep. of Vet. Science Uniwersytetu w Kaliforni zaleca używanie do tych odczynów krwinek kur, które nie zetknęły się z wirusem pomoru.

Żebrowski (4) wychodząc ze słusznego założenia, że trudno w naszych warunkach, przy masowych szczepieniach, mieć stale do dyspozycji takie krwinki, zajął się przebadaniem przydatności do tej reakcji krwinek zwierząt niewrażliwych na pomór kur. Trzymanie we własnej hodowli kur nieszczepionych jest niewskazane z uwagi na możliwość wybuchu pomoru wśród tych zwierząt, skoro się zważy, że do W.Z.H.W. stale nadswłany jest materiał zakaźnych. Konkretny taki wypadek mieliśmy w 1951 r. kiedy padło 11 kur, a przy życiu pozostał tylko jeden kogut.

Według nieopublikowanych badań *Teklińskieo* (cyt. wg *Żebrowskiego* — 4) otrzymano wyniki zgodne przy miareczkowaniu wirusa, używając krwinek kur zdrowych i szczepionych żywym wirusem.

W niniejszej pracy zająłem się przebadaniem, czy kwestia wyboru krwinek ma decydujące znaczenie w odczynie ZHa.

B d a n i a   w ł a s n e

W jednej z gromad, w której według anamnezy nie notowano od kilku lat przypadków pomoru oraz nie przeprowadzano szczepień przeciw temu schorzeniu, nabyto 7 kur, które stanowiły źródło krwinek „normalnych“. Krwinki kur, które zetknęły się z wirusem pobierano w rzeźni CJD w sposób następujący: od pewnej ilości kur pobierano przy uboju krew, od każdej kury do dwu probówek — do jednej, pustej w celu uzyskania surowicy, do drugiej, zawierającej cytrynian sodu, w celu uzyskania krwinek.

Następnie surowice tych kur nastawiano w odczynie zahamowania hemaglutynacji (techni-

ką Dep. of Vet. Science Uniwersytetu kalifornijskiego) z krwinkami kur nieszczepionych. Krwinki kur, których surowice wykazywały najwyższe miano ZHa, używano następnie do badań w celu porównania ich z krwinkami kur nieszczepionych.

Przebadano ogółem 200 surowic z obu rodzajami krwinek i uzyskano następujące wyniki: zgodność wysokości miana ZHa stwierdzono u 121 surowic, co stanowi 60,5%, 48 surowic (24%) wykazywały wyższe miano ZHa przy użyciu krwinek kur nieszczepionych, 31 surowic (15,5%) wykazało wyższe miano przy użyciu krwinek kur szczepionych. Ani w jednym wypadku niezgodności, różnice nie przekraczały jednego miana.

Ponadto wykonano odczyn ZHa z surowicą koguta zakładowego, który przechorował pomór oraz z surowicami o wysokim mianie ZHa 2 kur. Odczyn nastawiono w dwu szeregach — w jednym z krwinkami kur zdrowych, w drugim z własnymi krwinkami badanych ptaków. Wynik w obu rzędach ten sam — miano ZHa równe 1:160 u koguta i 1:640 u kur.

O m ó w i e n i e

Stwierdzono niezgodności, nieprzekraczające jednak różnic jednego miana, przy czym nie zanotowano żadnej regularności występowania tych różnic w zależności od rodzaju użytych krwinek.

Biorąc pod uwagę pewne niedokładności przy wykonaniu tej próby w laboratorium, wynikające z przygotowania krwinek, których gęstość określa się bez densitometru, co dla dokładnej pracy badawczej ma duże znaczenie, wpływ pH płynu fizjologicznego oraz duże różnice miana dodatniego, podawane przez różnych autorów (od 1:20 do 1:80), kwestia użycia takich czy innych krwinek wydaje się być sprawą mało ważną dla praktycznego przeprowadzenia tej próby w laboratorium rozpoznawczym. Takie ujęcie wydaje się wynikać także z instrukcji podanej w *Boleźni ptic* (2), w której nie ma żadnych specjalnych zaleceń jeżeli chodzi o krwinki.

P i ś m i e n n i c t w o

- 1) Biester H. E., Schwarte L. H.: Diseases of poultry, 1948.
- 2) *Boleźni ptic*, Moskwa 1951.
- 3) FAO Animal diseases meeting. Instrukcja — *Med. Wet.* 5 (2) 145—148, 1949.
- 4) Żebrowski L.: *Med. Wet.* 7 (5) 306—308, 1951.